A°. 1808. N°. 222.

KONINKLIJKE COURANT.

Maandag *den* 12 *September.*

NB. *Bij d't Nommer wordt een* HALF-VELS BIJVOEGSEL *alom* gratis *uitgegeven.*

HOLLAND.

GRONINGEN *den 7 September.*

DE geboortedag Zijner Majesteit is op den 2den dezer hier met vele plegtigheid gevierd. Behalve de gewone vreugbebrijven, die in andere gedeeltens van dit rijk hebben plaats gehad, werd ook, op uitdrukkelijken last van Z. M., de alhier aangekondigde harddraverij gehouden, onder eenen toevloed van een groot aantal toeschouwers. Na dat 'er negentien paarden, tot den wedloop aangegeven, van twee uren tot half zes om den prijs hadden gedongen, werd dezelve door de Keurmeesters, geadsisteerd met de Heeren Assesoren *Alberda* en *Guichard*, den Secretaris-Generaal *Salverda* en den Commies *Gokkinga*, toegewezen, en wel de eerste prijs aan den Huisman *Roelf Eyes* te Suurdyk, en de tweede aan den Heer *Veenekamp* te Jemgum, welke prijzen hen door den Land-Drost met eene plegtige aanspraak zijn overhandigd. Des avonds werd deze dag met vuurwerken en illuminatien besloten.

FRANKRYK.

PARYS *den 5 September.*

De Moniteur van het heden deelt ons een gedetailleerd berigt mede, wegens het voorgevallene in Spanje, (*het geheele berigt te lang zijnde, om hier te plaatsen, te meer daar ons even zoo belangrijke stukken in den Moniteur van den 7den worden medegedeeld, en daar hetzelve toch reeds genoegzaam, door de binnenlandsche papieren van eergister bekend is, zullen wij ons moeten vergenoegen, het volgend uittrekfel onzen lezers medetedeelen.*)

„ Spanje, alwaar zich nog vele lieden bevinden, welke verlangen, dat hun vaderland door eene constitutie geregeerd wordt, welke het regt der natie vrijwaart, is voor een derde gedeelte bevolkt met eene geestelijkheid, welke in de diepste onkunde leeft. De evenementen van Aranjuez en het Escurlaal, alsmede de onvoorziene gebeurtenisfen op den 2den Mei te Madrid, hadden de hartstogten in beweging gesteld en de hoop en vrees ten sterksten gespannen. Hieronder liet de engelsche partij niet na alle pogingen aan te wenden, om Spanje van de alliantie met Frankrijk af te trekken. Het grootste gedeelte van de grondbezitters, het zij van de edellieden, het zij van de hooge geestelijkheid, was wel met den besten geest bezield; maar de partij van de Inquisitie en de monniken liet niet na, om het gemeen door voorgewende mirakelen als anderzins, tot oproer aan te zetten.

Dit brak weldra te gelijker tijd in de meeste provintien uit. Het begon den 27sten Mei in Valencia, alwaar men den Gouverneur *Saavedra*, die de orde wilde herstellen, vermoordde. Dit voorbeeld werd weldra door de provintie Grenada gevolgd, alwaar men de meeste magistraatspersonen om hals bragt. Sevillen, den vaan des oproers opstekende, formeerde eene Junta van Insurgenten. Te Kadix revolteerde het gemeen op het laatst van Mei tegen den Gouverneur *Solano*, en bragt hem op de wreedste wijze ter dood. In Catalonie, Estremadura, Leon, Gallicie, brak, gedurende de maand Junij, de opstand uit, en alomme moesten de achtingswaardigste lieden, die moedig het oproer tegenweer boden, het met den hals boeten. Asturie was mede het tooneel van schrikkelijkste wanbedrijven.

De Maarschalk *Besières* was de eerste, die verscheide collonnes tegen de oproerigen afzond. De Generaal *Verdier* veroverde de stad Langronno. De Generaal *Frere* veroverde stormenderhand Segovia, en doodde veel oproerlingen. De Generaal *la Salle* bezette succesievelijk Torquemada, Palencia en Valladolid, alomme de insurgenten met groot verlies voor zich heuen drijvende. De Generaal *Ducos* bezette, eindelijk, na verscheiden gevechten, waar in de insurgenten telkens den neerlaag kregen, St. Ander. Alzoo veroverden de troepen van den Maarschalk *Besières* in weinige dagen 50 stukken geschut en 50,000 geweren, en herstelden den rust in Valladolid, Navarre en Biscalije.

Intusschen waren de oproerigheden in Arragon uitgebroken. De Generaal *Lefebvre* marscheerde derwaards, won de gevechten van Tudela, Mallen en Alagon, waarin de insurgenten telkens met verlies van hun geschut en veel dooden op de vlugt gejaagd werden, en arriveerde den 16den Junij voor Sarragosa, 't welk ingesloten en van het begin van Julij beschoten is geworden, niettegenstaande de pogingen der vijanden, om de blokkade te doen opbreken, die allen misluk zijn.

In Catalonie, alwaar de Generaal *Duhesme* kommandeerde, vertoonden zich ook weldra de teekenen des oproers. Den 6den Junij werden de insurgenten te Bruck geslagen met veel verlies van volk; vervolgens aan de Lobrega en te Montgat, waarbij zij, behalve veel doden, alle hunne vaandels en 20 stukken geschut verloren. Insgelijks ging het te Matharo en bij de engte van St. Paul toe, alwaar de vijanden weder 20 stukken verloren. De Generaal *Duhesme* kwam hier op te Barcelona terug, na naauwlijks 800 dooden of gekwetsten verloren te hebben. Te Mollnios del Ré werden zij nogmaals in eene zeer sterke positie aangevallen, en met een onberekenbaar verlies op de vlugt gejaagd; de Generaal *Reille* versterkte intusschen de vesting Figueras, met manschap en mondbehoeften.

Intusschen marscheerde de Maarschalk *Moncey* op Valencia, verdreef de insurgenten dier provintien uit twee bijna onwinbare positien, hen 12 stukken en alle bagagie afnemende, en trof de oproerlingen anderhalf uur van de stad, alwaar zich mede eene oproerige Junta had opgeworpen, aan. De Franschen waren weldra meester van het slagveld en de oproerigen met verlies van 5 stukken geschut in wanorde gebragt. Den 28 werden de voorsteden van gemelde stad bestormd, dezelve waren met kleine kanalen, tuinen, enz., gedekt, doch de Franschen overwonnen alle zwarigheden; 20 stukken waren de vrucht dier overwinning. De plaats was met doode Spanjaarden bedekt. De kapitale wal was door eene gracht vol water gedekt, en dus voor een *Coup de Main* verzekerd, weshalve de Maarschalk de aanbomst van zware artillerie afwachtte. Vervolgens werden de insurgenten te Xucar geslagen, en de Maarschalk nam eene positie te St. Clement, alwaar zijne zware artillerie verzameld was, ten einde van daar zijne operatien voort te zetten, hadden de gebeurtenisfen in Andalusie het niet anders bestist.

De Generaal *Caulincourt* vermeesterde den 3den Julij Cuenca. De insurgenten verloren hunne artillerie en 800 man.

De Generaal *Dupont*, die van Madrid naar Andalusie gemarcheerd was, veroverde den 7den de brug Alcolea, eene sterke positie der insurgenten, en vervolgens de stad Cordua. De vijand vlugtte alom en liet geschut en bagagie in den loop. Den 19den vermeesterde de Kapitein *Baste* Jaena. Op het berigt, dat eene kolonne van 3000 sluikers zich in de bergketen Siera-di-Morena genesteld had, zond de Hertog van Rovigo den Generaal *Vedel* met twee divisien naar Andalusie ter versterking. De Generaal *Vedel* vermeesterde den 26sten Junij de bergengte Penna Pennor en vereenigde zich met *Dupont*, voor wien men toen niet meer te vrezen had.

Dus stonden de zaken toen de Koning zijne intrede deed; alomme waren de Insurgenten verstrooid of betoomd.

Het beleg van Saragosa werd met ijver voortgezet. De Insurgenten deden een vergeefschen uitval. Den 4den Augustus liep men storm op de stad. Twee poorten werden veroverd. Na een gevecht van verscheiden dagen werden veertien kloosters, die geretrancheerd waren, drie vierden van de stad en de magazijnen ingenomen. De vreedzame inwoners, die een verdrag wilden maken, werden door de oproerigen, aan wiens hoofd men monniken als officieren zag, vermoord. De stad is bijna geheel vernield.

Intusschen had de geheele spaansche armee deel aan het oproer genomen. Men werd weldra gewaar, dat 'er eene geregelde armee van 35,000 man en 40 stukken geschut bij Bonavente verzameld was. De Maarschalk *Besières* marcheerde met 12,000 man tegen dezelven. Den 14den kwam het bij Rio-Seco tot een hoofdslag. De vijand werd totaal geslagen, verloor zijne geheele artillerie, 10,000 dooden en gekwetsten en 6000 gevangenen. Alle de steden van de provintie Leon onderwierpen zich, en de Maarschalk veroverde in de onderscheide magazijnen een grooten voorraad krijgsbehoeften. Hij verloor in den slag niet meer dan 300 man.

Uit alle deze gebeurtenisfen meende men te mogen besluiten, dat de spaansche zaken spoedig geschikt zouden zijn, toen de Generaal *Dupont*, door eene reeks van evenementen, die nader moeten opgehelderd worden, den driedubbelden fout begin, van zich van Madrid te laten afsnijden, zich van twee derden zijner hoofdmagt afscheiden, en eindelijk den 19den Julij met de rest, in eene ongunstige positie, en na een geforceerden marsch, slag te leveren.

Men heeft weinig voorbeelden van een gedrag zoo strijdig met alle militaire beginselen. Die Generaal, welke zijne armee niet heeft weten te bestieren, betoonde in zijne negotiatien nog minder geschiktheid. Even als *Sabinus-Titurius* is hij door zijnen zwijmelgeest ten val gebragt, en heeft hij zich door de listen van een anderen *Ambiorix* laten verleiden. Maar de romeinsche soldaten, veel gelukkiger dan de onzen, vergingen met de wapens in de hand.

Deze onverwachte tiding, als mede die van het ontscheepen van engelsche troepen in Gallicie en de aanhoudende hitte, haalden den Koning over, om eene geconcentreerder positie dan in Nieuw-Castillie te nemen, alwaar de lucht en het water niet zeer gezond zijn. Den 18den verliet de Koning Madrid, en den 20sten waren de insurgenten aldaar nog niet binnengerukt. Den 22sten was de Koning te Burgos, en 15 mijlen in het rond hoorde men van geen vijand. De Generaal *Duhesme* is te Barcelona terug, om die gewigtige stad te beschermen. Bilbao, door de Engelschen aangezet, revolteerde, doch de Generaal *Merlin* heeft de insurgenten weldra tot gehoorzaamheid gebragt; zij verloren 700, de franschen naauwelijks 15 man.

Alle ordentelijke lieden zien met ongenoegen, dat het den Engelschen gelukt is, eene burger-oorlog in Spanje te verwekken. De verzamelingen der insurgenten verdienen naauwelijks genoemd te worden. Achter een muur of huis verdedigen zij zich, doch in 't open veld kunnen zij zich niet staande houden. Een eskadron, een battaillon, is genoegzaam, om dutzenden te verspreiden. Hunne voornaamste armee is bij Rio Seco verdelgd.

Al wat de engelsche papieren nopens de spaansche zaken verspreid hebben is valsch en omgerijmd. Engeland weet zeer wel, waar zij zich aan te houden en wat zij te hopen heeft; deszelfs oogmerk is namelijk, om Spanje in opstand te houden, om zich naderhand te beter van hare kolonien meester te maken.

Voorts schrijft men uit Parys, dat 'er eene geweldige krijgsmagt uit alle oorden des rijks naar Spanje vertrekt. Het gerucht liep, dat de insurgenten het oneens zijn, en 'er verscheidene partijen onder hen bestaan.

(*Extract uit den Moniteur van den* 5 *Sept.*)

PARYS *den 6 September.*

De Senaat is gister vergaderd geweest, onder voorzitting van Z. D. H. den Prins Aarts-Kanselier. HH. DD. HH. de Prinsen Aarts-Treforier, Vice-Groot-Kiezer en Vice-Groot-Connétable hebben de zitting bijgewoond.

De Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Oorlog hebben de navolgende rapporten medegedeeld. Ook is eene boodschap van Z. M. in den Senaat gelezen.

RAPPORT van den Minister van Buitenlandsche Zaken, aan Z. M. den Keizer en Koning.

SIRE!

Bayonne, den 24sten April 1808.

De zekerheid van Uwer Maj rijk, de bevestiging van deszelfs magt, de noodzakelijkheid, om alle middelen in het werk te stellen ten einde tot vrede te noodzaken een bestuur, dat het menschenbloed en de schending van al wat altijd heilig was als louter fabel aanziende, den gedurigen oorlog zich als grondwet heeft voorgesteld, stellen Uwe Maj. in de noodzakelijkheid een einde te maken aan de regeringloosheid die Spanje bedreigt en aan den tweespalt, die dat Rijk verscheurt. De omstandigheden zijn gewigtig; de keus der partij die men kiezen zal, van het hoogste belang: dezelve hangt af van redenen, die en Frankrijk en Europa ten hoogsten interesseeren.

Van alle staten van Europa, is 'er geen' waarvan het lot naauwer aan dat van Frankryk verbonden is, dan Spanje. Dit rijk is voor Frankryk of een nuttig bondgenoot of een gevaarlijke vijand. Een hartelijk bondgenootschap moet de beide stateien vereenigen, of een onverzoenbare haat dezelve vaneenscheiden. Ongelukkig hebben naijver en wantrouwen tusschen deze twee naburige volken, deze vijandschap tot den gewoonlijksten staat van zaken gemaakt: dit bewijzen de bloedige tafereelen der geschiedenis. De wedstrijd van *Karel de Vde* en *Franciscus de Ifte* was niet minder die der natien dan van hunne vorsten: Zij is door hunne opvolgers voortgezet. De Onrusten van de *ligue* zijn door Spanje opgezet en ondersteund: Dit rijk was niet vreemd aan de oproeren van de *Fronde* (onder de minderjarigheid van *Lodewyk de XIVden*,) en de magt van *Lodewyk de XIVde* heeft zich toen hier bijgenen te verheffen, toen bij, na het overwinnen van Spanje, met het toen aldaar regerend huis een verbond gesloten had, ten gevolge waarvan de kroon naderhand op zijnen kleinzoon overgegaan is. Deze daad van zijne vooruitziende staatkunde heeft aan beide landen eene eeuw van vrede, na drie eeuwen oorlog verschaft.

Maar deze staat van zaken heeft opgehouden met de oorzaak waaraan dezelve haren oorsprong verschuldigd was. De fransche omwenteling heeft den band, die beide volkeren vereenigde, verbroken. En ten tijde der derde coalitie, toen Spanje Frankryk met vriendschapsbetuigingen overlaadde, beloofde dit rijk heimelijken bijstand aan de gecoalifeerde, zoo als de stukken in het Parlement van Engeland medegedeeld, bewijzen. Het Engelsche Ministerie Spanje reeds als bondgenoot beschouwende, en Spanje zoo wel als Engeland den nederlaag onzer armeën vooruitziende, heeft Engeland niets tegen de spaansche kolonien ondernomen. De gebeurtenissen hebben deze verwachting te leur gesteld, en Spanje is bondgenoot gebleven.

Bij de vierde coalitie heeft Spanje openlijker zijne vijandelijke disposities aan den dag gelegd, en heeft door eene openbare daad het geheim van deszelfs verbintenissen met Engeland verraden. Men kan niet vergeten die bekende proclamatie, die negen dagen vóór de bataille van Jena is uitgevaardigd, waarbij geheel Spanje tot de wapenen geroepen werd, terwijl geen vijand dit land bedreigde, en die door spoedige maatregelen gevolgd is, daar de militaire magt van dit rijk van 118 tot 140 duizend man gebragt is. Toen het gerucht zich verspreid had, dat Uwer Maj. armee omsingeld was, dat Oostenryk zich verklaren zoude, dacht Spanje ook ongestraft zich te mogen uitlaten. De overwinning van Jena heeft deze voornemens verguisd.

Het oogenblik is daar, om aan Frankryk aan den kant der Pyreneën eene onveranderlijke zekerheid te geven. Zoo oolt weder Frankryk aan nieuwe gevaren is blootgesteld, moet, wel verre van Spanje te vreezen, het van dit rijk hulp verwachten, en de spaansche troepen in geval van nood ter verdediging van Frankryk optrekken.

In deszelfs tegenwoordigen staat dient Spanje door deszelfs slechte bestiering weinig of liever niet aan de gemeene zaak tegen Engeland. De marine is verwaarloosd: naauwelijks telt men 'er eenige schepen in de havens, en deze zijn in den slechtsten toestand: de magazijnen zijn niet voorzien, de werklieden en matrozen worden niet betaald: 'er worden in de havens geene schepen hersteld, uitgerust, of aangebouwd. In alle takken van bestuur heerscht de grootste wanorde: alle de middelen van het rijk zijn uitgeput: de staat, met eene zware schuld beladen, is zonder crediet: de opbrengst van de goederen der geestelijkheid, bestemd om deze schuld te verminderen, worden anders besteed: eindelijk bij dit gebrek aan middelen, bij het geheel verwaarloozen der zeemagt, houdt zich Spanje echter bezig met het vermeerderen der land troepen. Zoo groote onheilen kunnen niet dan door groote veranderingen verholpen worden.

Het dringendst voorwerp van Uwer Majesteits zorgen is de oorlog tegen Engeland. Engeland kondigt aan tot geene schikking te willen komen. Alle de aanzoeken van Uwe Maj. zijn afgewezen of vergeten. De onmogelijkheid alleen, om den oorlog doortezetten zal Engeland tot den vrede noodzaken. De oorlog kan dus met niet te veel kracht worden doorgezet. Spanje heeft resfources ter zee, die voor dit rijk zoo wel als voor Frankryk verlooren zijn. Een goed bestuur zal dezelve weder opwekken, door eene oordeelkundige inrigting verbeteren, en Uwe Maj. zal dezelve tegen den gemeenen vijand bestieren, om eindelijk tot dien vrede te geraken, die de menschheid vordert en geheel Europa zoo noodig heeft. Al het geen tot dit einde brengt is wettig. Het belang van Frankryk, dat van het geheele vaste land van Europa, duld niet, dat Uwe Maj. de eenige middelen verwaarlooze, om den oorlog tegen Engeland met goed gevolg voorttezetten.

De tegenwoordige toestand van Spanje brengt Frankryk en het lot des oorlogs tegen Engeland in gevaar. Het land van Europa, dat de meeste middelen ter zee heeft, is juist dat gene, dat daarvan het minst gebruik maakt.

Sire! Spanje zal voor Frankrijk een opregte en trouwe bondgenoot zijn en de oorlog zal niet met hoop op vrede kunnen worden voortgezet, dan wanneer een gemeen belang de huizen die in Spanje en Frankrijk regeren, vereenigt. Het stamhuis, dat thans Spanje bestuurt, zal altijd, uit hoofde van betrekkingen, herinneringen en vrees, een geheime vijand van Frankryk zijn, een vijand, des te trouweloozer als hetzelve zich als vriend opdoet, in alles voor het overwinnende Frankrijk wijkt, doch steeds bereid is Frankrijk aantevallen, zoo deszelfs noodlot onzeker wordt.

Voor het belang van Spanje zoo wel als voor dat Frankryk, moet eene zekere en standvastige hand de orde in het bestuur herstellen, wiens wanorde het gouvernement vernederd heeft, en den ondergang voorkomen; waarna hetzelve met groote schreden loopt. Een Vorst, door gevoel en belang aan Frankryk gehecht, die hetzelve niet behoeft te vreezen en geen wantrouwen kan veroorzaken, moet alle de middelen van Spanje tot deszelfs ingetlijk geluk, tot het herstel der marine, tot het welgelukken van de zaak, die Spanje aan Frankryk en Europa verbindt, doen dienen. Het werk van *Lodewyk den XIV* moet weder begonnen worden.

Het geen de staatkunde aanraadt, wordt ook door de regtvaardigheid gewettigd. Spanje heeft zich wezenlijk in staat van oorlog tegen Uwe Majesteit gesteld: deszelfs verstandhouding met Engeland was eene vijandelijke daad: de proclamatie van den 5den October eene wezenlijke oorlogs-verklaring, die van eenen aanval zoude zijn gevolgd geweest, zoo Uwe Maj. te Jena niet overwonnen had. Dan hadden de departementen aan de linkerzijde der Loire, die Uwe Maj. van troepen ontbloot had, te hulp moeten schieten, om dezen nieuwen vijand te keer te gaan.

De fransche kooplieden in Spanje hadden hunne oude voorregten verloren: de tolwetten waren meest tegen den franschen handel ingerigt: zij waren opmerkenswaardig door hunne willekeurigheid en gedurige verandering. Deze verandering kon niet bekend zijn, en had geene publiciteit. Alleen in de bureaux der tollen hoorde men, dat de wet van den dag te voren, niet meer die van den volgenden dag was. De goederen, dikwijls zonder voorwendsel aangehaald, werden nimmer teruggegeven. Alle klagten door fransche of voor fransche belangens ingebragt, werden afgewezen. Terwijl Spanje alzoo in kleinigheden de Fransche en hunnen handel afbreuk deed, waren alle deszelfs havens, vooral die in den golf van Gascogne, voor den engelschen handel open. De wetten der blokkade, in Spanje zoo wel als in Frankryk afgekondigd, waren een weg te meer, om den smokkelhandel der Engelschen te begunstigen, wier koopwaren door Spanje in het overig gedeelte van Europa werden verspreid.

Maar ook, behalve de bedenkingen, die ik opgegeven heb, gedogen de tegenwoordige omstandigheden niet, dat Uwe Maj. zich buiten de zaken van dit koninglijk houde. De Koning van Spanje is van zijnen troon gedaan: Uwe Maj. is geroepen, om tusschen vader en zoon te oordeelen. Welke partij zal Uwe Maj. kiezen? Zal dezelve de zaak der vorsten opofferen, en dulden, dat aan de majesteit van den troon eene beleediging worde toegebragt? Zal dezelve eenen vorst op den troon laten, die zij aan het juk der Engelschen niet onttrekken kan, en zij Uwe Maj. steeds een magtig leger in Spanje onderhoude? Zoo Uwe Maj. integendeel zich bepale, om *Karel den IV* op den troon te herstellen, weet dezelve dan dat dit niet doenlijk is, zonder eenen grooten weerstand te overwinnen, en zonder het fransche bloed te doen stroomen? Dit bloed, dat de natie vergiet ter verdediging van hare eigene belangens, kan dit gestort worden voor eenen vreemden vorst, wiens lot aan Frankryk onverschillig is? Eindelijk, kan Uwe Maj., geen belang in deze verschillen stellende, het spaansche volk aan zich zelven overlaten, wanneer reeds eene buitengewone gisting hetzelve in beweging brengt, en Engeland verwarring en regeringloosheid zaait? Moet Uwe Maj. aan Engeland deze nieuwe proef laten verslinden? Voorzeker neen. Dus moet Uwe Maj., als verpligt zich bezig te houden met de herschepping van Spanje, op eene wijze ruttig voor dit rijk en voor Frankryk, noch eenen ontkroonden Vorst, ten koste van veel bloeds herstellen, noch Spanje aan zich zelven overlaten: want in beide deze onderstellingen zoude Uwe Maj. dit rijk aan Engeland overleveren, wiens geld en list alle deze verwarringen hebben te weeg gebragt.

Ik heb aan Uwe Maj. opengelegd de omstandigheden, die dezelve noodzaken om tot eenen grooten maatregel te besluiten. De staatkunde raadt dit aan, de regtvaardigheid wettigt het, de verwarringen van Spanje gebieden het. Uwe Maj. moet voor de veiligheid van zijn rijk zorgen, en Spanje voor den invloed der Engelschen bewaren.

Ik ben met eerbied,

SIRE!

Uwer Keizerlijke en Koninklijke Majesteits zeer onderdanige dienaar en zeer getrouwe onderdaan

(*geteekend*,) CHAMPAGNY.

RAPPORT van den Minister der Buitenlandsche betrekkingen.

PARYS *den 1sten September* 1808.

SIRE!

Ik heb de eer, aan Uwe Majesteit voortestellen, aan den Senaat mededeeling te doen van de twee traktaten, die in Hoogstdeszelfs handen de kroon van Spanje gesteld hebben, (*zie hier boven*,) benevens de constitutie, welke de, onder Hoogstdeszelfs oog en door deszelfs oordeel ingelichte, te Bayonne vergaderde Junta, na rijpe en vrije beraadslagingen, tot roem van den naam van Spanjaard, en den voorspoed van dat rijk en deszelfs volkplantingen, heeft aangenomen.

Zoo, in de door Uwe Maj gemaakte bepalingen, Frankrijks veiligheid uwe hoofd-zorg geweest zij, is haar nogtans Spanjes belang dierbaar geweest, en, de beide staten door het naauwste verbond vereenigende, waren de voorspoed en de roem van een en ander het doel, welke zij zich voorstelde. De onlusten, die zich toen in Spanje vertoonden, wekten bijzonder Uwer Maj. zorgvuldigheid op; zij was bedacht voor derzelver voortgangen; zij voorzag 'er de noodlottige gevolgen van; zij hoopte die door middelen van overreding, en door maatregelen van eene wijze en menschlievende staatkunde voortekomen. Uwer Maj. trad tusschenbeiden als bemiddelaar, midden tusschen de verdeelde Spanjaarden; zij toonde hen van den eenen kant de regeringloosheid, waarmede zij bedreigd werden; van den anderen kant, Engeland zich gereed houdende, om zich hunne verdeeldheden ten nutte te maken, ten einde zich toeteëigenen wat aan hetzelve mogt geschikt voorkomen. Zij toonde hen de haven aan, die hen van dit dubbeld gevaar moest redden, eene staatsregeling wijs, voorzigtig, geschikt, om in alle behoeften te voorzien, en waarin de edelmoedige begrippen overeengebragt werden met de oude instellingen, welker behoud Spanje verlangt.

Uwer Majesteits verwachting is bedrogen. Bijzondere belangen, de buitenlandsche intriguen, deszelfs omkoopend goud hebben den boventoon verworven. Waarom is het zoo gemakkelijk, de hartstogten tot wederende, de volken tot hunnen eigenen ondergang te leiden? In een voorgaand verslag heb ik aan Uwe Maj. den invloed doen kennen, welken de Engelschen in Spanje verkregen; de talrijke partij, die zij zich gevormd hadden, de vrienden, welken zij zich in de handels havens hadden verschaft, vooral door het lokaas van het herstel der handels-betrekkingen; ik had hen aan Uwe Majesteit aangetoond, als bewerkers van de schok, die den troon van *Karel IV* had omvergerukt, en als begunstigers van de

wanorden onder het volk, die op dat tijdſtip eenen aanvang namen. Zij hadden den heilzamen breidel verbroken, die het volk, tot deszelfs belang, onderworpen houdt. Het ſpaanſche graauw, het juk des gezags afgeſchud hebbende, ſtond naar de regering. Engelands goud, de intriguen der Agenten van de inquiſitie, die beducht waren, hun rijk te verlieſen, de invloed der in Spanje zoo talrijke monnikken, en die voor eene hervorming beducht waren, hebben, op dat tijdſtip van criſis, den opſtand te weeg gebragt van verſcheidene ſpaanſche provintien, in welken de heer van wijze menſchen misbend of verſmoord is geworden, en verſcheiden hunner ſlagtoffers zijn geworden van hunnen moedigen tegenſtand tegen de volks wanorden; hebbende men eene verſchrikkelijke regeloosheid zich in het grootst gedeelte van Spanje zien verſpreiden. Zal Uwe Maj. gedogen, dat Engeland kunne zeggen: „Spanje is een mijner wingewesten, mijn uit de Oostzee, uit de zeeën van het Noorden en Oosten, en zelfs van de oevers van Perzien verjaagde vlag, beerscht voor de deuren van Frankrijk?"

Neen, Sire! .... om zoo veel ſmaads en ongelukken voor te komen, ſtaan twee millioenen degenen gereed, om, is het nood, de Pyreneën over te trekken, en de Engelſchen zullen van het ſchier-eiland verdreven worden.

Zoo de Franſchen voor de vrijheid der zeeën ſtrijden, moet men, om dezelve te veroveren, beginnen met Spanje aan den invloed der dwingelanden van de zee te ontwringen.

Zoo zij voor den vrede vechten, zij kunnen dien niet verkrijgen, dan alvorens de vijanden des vredes van Spanje verdreven te hebben.

Indien Uwe Maj., de toekomst even zeer als het tegenwoordige bevattende, tot het edel doel ſtreeft, deszelfs rijk, na hare dagen, kalm, rustig en omringd van bevriende Mogendheden te laten, dan moet Hoogstdezelve beginnen, met haren invloed over Spanje te verzekeren.

Eindelijk, indien de eer het eerſte gevoel even zeer als het eerſte goed der Franſchen is, dan behoort Uwe Majeſteit eene ſpoedige wraak te nemen van den hoon, aan den franſchen naam aangedaan, en over de wreedheden, waarvan een zoo groot aantal onzer landgenooten ſlagtoffers geworden zijn. Franſchen, meer dan 40 jaren in Spanje gevestigd, hunne kundige nijverheid vriendzaam uitoefenende, en Spanje ſchier als hun vaderland beſchouwende, zijn omgebragt geworden; overal heeft men de franſche eigendommen weggevoerd; de handels-agenten van Uwe Maj. hebben eene behandeling ondervonden, die zij in de baarbaarſte landen niet gevreesd zouden hebben. Welke achting, welk aanzien zou de naam van franschman in Europa genieten, wanneer in een zoo na aan het onze gelegen land, zulke wreede en zoo openbare verſmadingen ongeſtraft bleven? zij moeten herſteld worden, maar herſteld gelijk het Franſchen betaamt, door de overwinning.

Het is geen gering voordeel de waarſchijnlijkheid te hebben van eindelijk de Engelſchen te ontmoeten, hen van nabij onder de oogen te zien, hen ook de rampen van den oorlog te doen ondervinden, van dien oorlog, welks gevaren zij niet kennen, dewijl zij die niet dan met hun goud voeren. De Engelſchen zullen geſlagen, vernield, verſtrooid worden, ten ware zij zich ſpoeden te vlugten, gelijk zij te Toulon, aan de Helder, te Duinkerken, in Zweden, en op alle plaatſen gedaan hebben, waar de franſche legers hen hebben kunnen ver emen; maar hunne verdrijving uit Spanje zal de ondergang hunner zaak zijn.

Nogtans geheel Europa vormt in dezen ſtrijd wenſchen voor Frankrijk.

Frankrijk en Rusland maken eene gemeene zaak tegen Engeland.

Denemarken houdt met eer eenen ſtrijd vol, waartoe het geene aanleiding heeft gegeven.

Zweden, verraden en verlaten door den bondgenoot, waaraan een onverſtandig kabinet het opgeofferd heeft, heeft bereids zijne gewigtigſte provintien verloren, en loopt tot dien ondergang, onvermijdelijk uitwerkſel van de alliantie en der vriendſchap met Engeland.

Even zoo zal het lot der opſtandelingen in Spanje zijn. Wanneer de worsteling ernstiglijk aan den gang zal wezen, zullen de Engelſchen Spanje verlaten, na aan hetzelve het rampzalig geſchenk van den burgerkrijg, den wreedſten der rampen, gedaan te hebben. Dan zal het aan uwer Majeſteits wijsheid en weldadigheid ſtaan, de door hen veroorzaakte onheilen te heelen.

Het Weener-hof heeft beſtendiglijk aan Uwe Maj. de vriendſchappelijkſte gevoelens betuigd. Verontwaardigd over Engelands ſtaatkunde, heeft het zijnen Minister van Londen willen opontbieden, den engelſchen Minister, die te Weenen was, terugzenden, zijne havens voor Engeland ſluiten en zich met hetzelve in ſtaat van vijandelijkheid ſtellen. Het heeft die maatregelen vermeerderd, met te verbieden de toelating in zijne havens van de ſchepen, die, onder neutrale vlag, niet dan de engelſche goederen en waren overbrengen. Uwe Maj. heeft die weldadige bepalingen, voortgekweekt; zij heeft aan het Weener-hof vriendſchap en vertrouwen betuigd, en dikwerf heeft zij aan hetzelve te kennen gegeven, dat Frankrijk in deszelfs voorſpoed een waarachtig belang ſtelt. Nogtans, in deze laatſte tijden, heeft die mogendheid hare toerustingen bovenmatig voortgezet. Hare krijgsmagt is heden buiten alle evenredigheid met hare bevolking en finantien. Uwe Ministers, Sire, hebben dit niet willen opmerken, dan om aan Uwe Maj. de noodzakelijkheid te doen gevoelen van hare krachten te vermeerderen, ten einde ſteeds de betrekkelijke overmagt te behouden, die tuſſchen de magt en de bevolking der beide rijken beſtaat.

Te Conſtantinopolen is eene nieuwe omwenteling uitgebersten. De Sultan *Muſtapha* is afgezet.

De Amerikanen, dat volk, welk deszelfs vermogen, voorſpoed, en ſchier zijn beſtaan, in den handel ſtelde, hebben het voorbeeld tot eene groote en moedige opoffering gegeven. Zij hebben zich, door een algemeen embargo, allen handel, alle ſcheepvaart ontzegd, liever dan zich ſchandelijk te onderwerpen aan die ſchatting, welke de Engelſchen aan de zeevarenden van alle volken begeeren opteleggen.

Duitschland, Italien, Zwitſerland en Holland zijn vreedzaam, en wachten ſlechts op den vrede ter zee, om zich aan al hunne nijverheid overtegeven.

Die vrede is de wensch der wereld; maar Engeland verzet 'er zich tegen, en Engeland is de vijand der wereld.

De franſche natie, geheel Europa, kennen alle de pogingen van Uwe Maj. voor den vrede, zij weten, dat hare ondernemingen den onmiddelbaren uitſlag zijn van de pogingen, die zij tot dien verkrijging gedaan heeft.

De zelfopoffering van het franſche volk is grenzeloos, en het is vooral in die omſtandigheid, waarbij deszelfs eer en veiligheid een zoo wezenlijk belang hebben, dat het deszelfs gevoelens zal doen uitblinken, en het zich waardig zal toonen, het erfdeel van roem en geluk, welk Uwe Maj. hetzelve voorbereidt.

Ik ben met eerbied,

SIRE!

Uwer Keizerlijke en Koninklijke Majeſteits onderdanigſte Dienaar, en zeer verknochte en getrouwe Onderdaan,

(*geteekend*,) CHAMPAGNY.

NAPOLEON, Keizer der Franſchen, Koning van Italien, beſchermer van het Rhyn-verbond, en

KAREL DE IV, Koning van Spanje en Indien, bezield met eene gelijke begeerte, om ſpoedig een einde te maken aan de regeringloosheid, aan welke Spanje is overgegeven; deze dappere natie aan het gewoel van partijſchappen te ontrekken, aan dezelve alle de nadeelen van eenen burger- en buitenlandſchen oorlog te beſparen, en dezelve zonder geweldige ſchokken in de eenige plaats te ſtellen, waar dit rijk door buitengewone omſtandigheden alléén in ſtaat is deszelfs integriteit te bewaren, aan hetzelve zijne kolonien te waarborgen, en hetzelve in ſtaat te ſtellen, om zijne magt met die van Frankryk te vereenigen, om tot eenen vrede ter zee te geraken, hebben beſloten hunne pogingen te vereenigen en zoo tedere belangens bij een bijzonder verdrag te regelen, tot welk einde zij benoemd hebben, te weten:

Z. M. de Keizer der Franſchen, Koning van Italien en Beſchermer van het Rhijn-verbond, den Diviſie-Generaal *Duroc*, Grootmaarſchalk van het Paleis, en

Z. M. de Koning van Spanje en Indien, Z. D. H. *Manuel Godoy* Prins de la Paz, Graaf van Evora Monti.

Dewelke, na hunne volmagten te hebben uitgewisſeld, zijn overeengekomen, als volgt:

ART. 1. Z. M. de Koning *Karel*, gedurende zijn geheel leven niets hebbende voor oogen gehad, dan het geluk zijner onderdanen, en volhardende in het beginſel, dat alle de daden van een Souverein zich alleen dit doel moeten voorſtellen: de tegenwoordige omſtandigheden eenen bron van tweeſpalt kunnende opleveren, des te gevaarlijker, daar reeds partijſchappen zijne eigene familie hebben verdeeld, heeft beſloten afteſtaan, zoo als bij afſtaat bij dezen, aan Z. M. Keizer *Napoleon*, alle zijne regten op den troon van Spanje en Indien, als aan den eenigen, die, in den toeſtand, waartoe de zaken gekomen zijn, de orde herſtellen kan; verſtaande, dat deze afſtand alleen zal kunnen plaats hebben op de twee navolgende bedingen.

2. *a.* De integriteit van het rijk zal worden bewaard: de Vorst, dien Z. M. de Keizer *Napoleon* zal oordeelen op den ſpaanſchen troon te moeten plaatſen, zal onafhankelijk zijn, en de grenzen van Spanje zullen geene verandering ondergaan.

b. De roomsch-katholijke en apostoliſche godsdienst zal de eenigſte in Spanje zijn. 'Er zal geene gereformeerde, veelmin ongeloovige godsdienst, volgens de thans aangenomen gebruiken, worden geduld.

3. Al het geen tegen onze getrouwe onderdanen, ſedert de omwenteling van Aranjuez, gedaan is, zal nietig zijn, en hunne eigendommen zullen aan hun worden teruggegeven.

4. Z. M. Koning *Karel* aldus den voorſpoed, de integriteit en de onafhankelijkheid zijner onderdanen hebbende verzekerd, verbindt zich Z. M. de Keizer, in zijne Staten, eene wijkplaats te geven aan den Koning *Karel*, aan de Koningin, aan derzelver familie, aan den Prins *de la Paz*, en aan alle hunne dienaren, die dezelve vergezellen willen, dewelke in Frankryk denzelfden rang zullen behouden, dien zij in Spanje hadden.

5. Het keizerlijk paleis te Compiegne, het park en de boſchen daartoe behoorende, zullen ter beſchikking van den Koning *Karel*, gedurende zijn leven, zijn.

6. Z. M. de Keizer geeft en garandeert aan Z. M. den Koning *Karel*, eene civiele lijst van dertig millioenen realen, die Z. M. de Keizer *Napoleon* hem maandelijks, onmiddelijk uit den ſchatkist der kroon, zal doen uitbetalen.

Bij overlijden van Koning *Karel*, zal de dotarie der Koningin uit twee millioenen inkomen beſtaan.

7. Z. M. de Keizer *Napoleon* verbindt zich, om aan alle de Infanten van Spanje een jaarlijksch inkomen van 400,000 francs toeteſtaan, ten eeuwigen dage, voor hun en hunne nakomelingen, behoudens het regt, dat, bij het uitſterven van een dezer takken, dit inkomen, volgens het voorſchrift der burgerlijke wetten, op de overigen verſterven zal. Bij het ophouden van alle deze takken, zullen gezegde renten aan de kroon van Frankryk verſterven.

8. Z. M. de Keizer *Napoleon* zal met den aanſtaanden Koning van Spanje wegens de betaling der civiele lijst en der jaarlijkſche inkomſten, bij vorige artikelen vermeld, zoodanige ſchikkingen maken, als hij zal noodig oordeelen: maar Koning *Karel* behoudt aan zich, wel uitdrukkelijk, te dier zake, alleen met de ſchatkist van Frankryk in betrekking te ſtaan.

9. Z. M. de Keizer *Napoleon* geeft aan Z. M. den Koning *Karel*, in ruil, het kaſteel van Chambord, met het park, de boſchen en hoeven daartoe behoorende, in vollen en vrijen eigendom, en om naar goedvinden daar over te beſchikken.

10. Dien ten gevolge doet Z. M. de Koning *Karel*, ten behoeve van Z. M. den Keizer *Napoleon*, afſtand van alle allodiale en bijzondere eigendommen, niet aan de kroon van Spanje, maar hem zelven, toebehoorende.

De Infanten van Spanje zullen blijven trekken de inkomſten der commanderijen, die zij in Spanje bezitten.

11. Het tegenwoordig verdrag zal worden geratificeerd, en de ratificatien uitgewisſeld binnen acht dagen, of zoo veel vroeger, als mogelijk zal zijn.

Gedaan te Bayonne, den 5den Mei 1808.

(*geteekend.*) DUROC.

(*geteekend.*) De Prins DE LA PAZ.

RAPPORT van den Minister van Oorlog aan Z. M. de Keizer en Koning.

Den 1ſten September 1808.

SIRE!

Ik heb de eer aan Uwe Majeſteit voorteleggen den ſtaat der tegenwoordi-

gen toeſtands van hoogstdeszelfs armeeën in Polen, Pruisſen, Silesien, Denemarken, Dalmatien, Albanien, Italien, Napels en in Spanje, ik voeg 'er bij, die zijner reſerve-armeeën te Boulogne, op de kuſten, aan den Rhijn, en in het rijk. Uwe Majeſteit zal zien, dat Frankrijk nimmer talrijker en ſchooner armeeën gehad heeft, en dat zij nimmer beter onderhouden noch beter gevoed zijn. Ondertusſchen hebben de verſchillende gebeurtenisſen, welke in Spanje plaats vinden, een aanzienelijk verlies te weeg gebragt; uitſlag van de operatie, even onbegrijpelijk, als grievend voor de franſche eer, van het corps des Generaals *Dupont*. Uwe Majeſteit heeft zijnen wil te kennen gegeven, om meer dan 200,000 man bijeen te brengen, aan gene zijde der Pijreneeën, zonder echter zijne legers in Duitsland, noch die in Dalmatien, te verzwakken.

Om tot dat einde te geraken, ſchijnt eene ligting van 80,000 man onontbeerlijk te zijn. Uwe Majeſteit kan deze 80,000 man niet vinden, dan in de vier klaſſen der conscriptie over de jaren 1806, 1807, 1808, en 1809.

Het is bewezen, door de registers, welke bij mijn miniſterie gehouden worden, dat, behalve de manſchap, die ſedert vier jaren getrouwd is, de conſcriptie over die jaren nog 600,000 man zou kunnen opleveren. Over dit getal eene ligting van 80,000 man doende, zoude Uwe Majeſteit ſlechts één opgeſchrevenen over de zeven nemen, en de ſtaat der armee zoude voltallig gemaakt worden met ſoldaten van 21, 22 en 23 jaren, dat is, met volwaſſen mannen, bereid om de ongemakken van den oorlog te kunnen dragen.

Het is het vooruitzigt van Uwe Majeſteit niet ontſnapt, dat eene dusdanige vermeerdering van magt, eene uitgave van vele millioenen noodzakelijk maakt, bij het oorlogs-departement. Uwe Majeſteit begeert niet, dat ik haar over dit punt bezig houde, in dit rapport; Hoogstdeszelfs Miniſter van Finantien is gelast, hier in te voorzien, zonder op eenige wijze de belastingen, door de laatſte wet gevestigd, te vermeerderen.

Het is waar, Sire, dat het in deze laatſte tijden opgevolgd gebruik, een gedeelte Uws volks zich had kunnen aanmerken, als bevrijd van de verpligting der conſcriptie, van het oogenblik, in hetwelk zij over de geheele maſſa het contingent, dat over het jaar gevraagd was, geleverd hadden; en in deze betrekking zoude hetgene ik aan Uwe Majeſteit voorſtel, van den kant Uwer onderdanen, eene opoffering ſchijnen. Doch, Sire, 'er is niet een mensch, die niet weet, dat, krachtens de wetten, Uwe Majeſteit gemagtigd is, de geheele opſchrijving onder de wapenen te kunnen roepen, niet alleen die der laatſte vier jaren, maar zelfs die der voorgaande, en dat, wanneer het eene wezenlijke opoffering geldt, welke opoffering zoude dan Uwe Majeſteit niet kunnen hopen van de liefde zijner volken? Wien van ons is het onbekend, dat Uwe Majeſteit zich zelf geheel opoffert aan het geluk van Frankryk, en dat van de ſnelle gelukking zijner groote ontwerpen, de rust der wereld afhangt, de toekomende duurzaamheid en het herſtel van den vrede ter zee, zonder welken voor Frankryk noch kalmte noch rust beſtaat.

Aan Uwe Maj. voorſtellende, te verklaren, dat voortaan geen wederoproeping van voorgaande opſchrijvingen kan plaats hebben, doe ik, Sire, niets dan uwe vaderlijke voornemens vooruit te loopen.

Tevens geloof ik, dat het nuttig is terzelfder tijd aan Uwe Majeſteit voorteſtellen, de ligting der conscriptie voor 1810 te decreteeren, en het getal, van dit oogenblik af aan, te bepalen op 80,000, ten einde, des noods, reſerve-kampen te formeeren, en in het voorjaar onze kusten te bewaren. Deze conscriptie zal niet geligt worden, dan ingeval, dat Uwe Maj. den oorlog had te vrezen van de zijde der andere Mogendheden, en zulks niet voor het einde der maand Januarij aanſtaande.

Sire, het is een aan den tegenwoordigen toeſtand van Europa verbonden ongeluk, dat wanneer eene mogendheid de grenzen der magt te buiten treed, welke deszelfs bevolking haar voorſchrijft, de andere mogendheden niet kunnen nalaten, in dezelfde evenredigheid hunne magt te vermeerderen.

Engeland, behalve hare ontzagchelijke menigte Matroozen, heeft meer dan 200,000 man op de been: bij alle de zittingen harer wetgeving, houdt zij zich niet bezig, dan met de vermeerdering harer landtroepen. De krachten van Oostenryk zijn aanzienelijk vermeerderd. Frankryk, offchoon zij legers bezit, talrijker dan die van alle de andere mogendheden, heeft echter, in evenredigheid van deszelfs bevolking, minder manſchap onder de wapenen dan ieder derzelven.

Uw Miniſter van buitenlandſche zaken heeft mij verzekerd, dat 'er eene naauwe alliantie beſtaat tusſchen Uwe Majeſteit en Rusland. De wapening van Oostenryk heeft dikwerf mijne bezorgdheid opgewekt; de Miniſter heeft dezelve beantwoord met mij de zekerheid te geven, dat de beste verſtandhoudingen beſtonden met Oostenryk, en dat men deszelfs ligtingen moest houden, 't zij voor maatregelen van zekerheid, 't zij voor de uitwerking der vrees, welke de talrijke agenten, die Engeland als nog op het vaste land onderhoudt, in alle hoven van Europa trachten te verwekken.

Maar indien het niet tot mijn miniſterie behoort, de uitzigten en belangen der hoven te pijlen en in den ſtaatkundig en doolhof intedringen, het is echter niettemin van mijnen pligt, om, niets te verzuimen, op dat de armeeën van Uwe Majeſteit, op alle punten, de overmagt behouden, welke zij bezitten. Die van Albanien en Dalmatien, van Denemarken en de Elbe, kunnen geene vermindering ondergaan in de tegenwoordige omſtandigheden.

De ſchikkingen, welken ik aan Uwe Majeſteit voorſtel, vermeerderen de armee in Spanje met 200,000 man, zonder de andere legers te verzwakken; zoo dat, niettegenſtaande den aanwas onzer magt aan gene zijde der Pyreneeën, wanneer de ligting over 1810 zal plaats hebben, Uwe Majeſteit Hoogstdeszelfs armeeën in Duitschland, in 't Noorden en in Italien vermeerderd zal zien met meer dan 80,000 Soldaten.

En wanneer, om de criſis, waarin eene valſche en driftvolle ſtaatkunde het hebben weggeſleept, het engelsch gouvernement zich van alle kanten beweegt, en niet vreest, met de hulpbronnen, welke zij in hare uitgeſtrekte finantien en hare talrijke vloten vindt, de wapens der intrigue, omkooping en bedrog te verbinden, wat zoude 'er dan buitengewoons in zijn, dat de bijna tallooze bevolking van Frankryk het ſchouwſpel oplevende, van een milliöen gewapende mannen, gereed om Engeland te ſtraffen en alle die genen, welke het verleid mogt hebben, en op alle kanten deze maſſa van kracht ſtellende, met herzelfde ſchild, de eer en de veiligheid van Frankryk te dekken.

Welken anderen uitſlag, Sire, is te verwachten van armeeën, zoo talrijk en van een zoo geducht aanzien, als die, van het ſpoedig herſtel der kalmte in Spanje, die van den vrede ter zee, en die der algemeene rust, voorwerp der beſtendige wenſchen van Uwe Majeſteit. Veel bloed zal gaſpaard worden, dewijl velen gereed zullen geweest zijn het te ſtorten: een voortdurend geluk, bereid door de berekeningen van uwen veelvermogenden geest, zal het uitwerkſel zijn, Sire, der nieuwe bewijzen van de liefde en de opoffering, welke gij aan uwe volken geeft, en van de edele houding dier natie, welke Uwe Maj., met den naam van Groote aan de nakomelingſchap zal hebben overgebragt.

Miniſter van oorlog, en als zoodanig den tolk der franſche Soldaten, Sire, zij het mij geoorloofd, de nitlegger hunner gevoelens voor Uwe Maj. te zijn. Uwe Maj. zal ons altijd bereid vinden, ons leven opteofferen voor Hoogstdeszelfs roem, onaffcheidbaar van den roem des volks, tot denwelken zij zoo veel heeft toegebragt, en voor de groote belangen van het vaderland.

Ik ben met eerbied,

SIRE!

Uwer Keiz. en Koninkl. Maj. zeer onderdanige dienaar en zeer toegedane en zeer getrouwe onderdaan.

De Miniſter van Oorlog,

(*get.*,) Graaf VAN HUNEBURG.

Boodſchap van Z. M. den Keizer en Koning.

SENATEURS!

Mijn Miniſter van Buitenlandſche Zaken zal de verſchillende traktaten betrekkelijk Spanje, en de inſtellingen, die door de ſpaanſche Junta zijn aangenomen, onder Ul. oogen brengen.

Mijn Miniſter van Oorlog zal U de benoodigdheden en de geſteldheid doen kennen, van mijne legerbenden in de verſchillende deelen der wereld.

Ik heb beſloten, om de zaken van Spanje met de grootſte activiteit doortezetten, en om de legers, die Engeland in dat land heeft aan wal gezet, te vernielen.

De toekomende zekerheid van mijne volkeren, het bloeijen des koophandels, en de vrede ter zee, zijn gelijkelijk aan deze belangrijke operatien verbonden.

Mijne verbintenis met den Keizer van Rusland laat Engeland geene hoop op zijne projecten over. Ik geloof aan den vrede op het vaste land; maar ik wil noch moet niet afhangen van den valſche berekeningen, of de dwalingen der andere hoven; en dewijl mijne naburen hunne armeeën vermeerderen, is het mijn pligt, om ook de mijnen te vermeerderen.

Het rijk van Conſtantinopolen is ten prooij aan akelige omwentelingen; Sultan *Selim*, de beste Keizer, die de Ottomannen zints langen tijd gehad hebben, is omgekomen door de handen van zijn eigen neef. Dit ongelukkig geval heeft mij gevoelig getroffen.

Ik vorder met vertrouwen nieuwe opofferingen aan mijne volken, zij zijn noodzakelijk, om 'er hun nog aanmerkelijker uittesparen, en om ons te geleiden tot het groote doel des algemeenen vrede, die alleen als het oogenblik der rust behoort aangezien te worden.

Franſchen! ik heb in mijne ontwerpen ſlechts een doel; uw geluk, en de zekerheid van uwe kinderen, en zoo ik ulieden wel ken, zult gij u haasten, om aan de nieuwe oproeping, welke het belang van het vaderland vordert, te beantwoorden. Gij hebt mij dikmaals gezegd, dat gij mij bemindet! Ik zal de waarheid van uwe gevoelens erkennen, uit den drift, die gij zult betoonen, om mijne ontwerpen, die zo naauw verbonden zijn aan uwe dierbaarſte belangens, aan de eer van het rijk en aan mijnen roem, te helpen bevorderen.

(*geteekend*,) NAPOLEON,

Van wegen den Keizer. De Miniſter Secretaris van Staat,

(*geteekend*,) H. B. MARET.

(*Moniteur van den 7 Sept.*)

RUSLAND.

PETERSBURG *den* 17 *Augustus.*

Eergister heeft de fransch-keizerlijke Ambasſadeur, Hertog van *Vicenza*, een groot diner gegeven, tot viering van het verjaarfeest van den Keizer *Napoleon*, zijnen meester. Het geheele corps diplomatique, alle rusſisch-keizerlijke Ministers, benevens de voornaamſte ſtaats- en hofs-waardigheid bekleeders waren daarbij genoodigd. De Erfprins van Saxen-Weimar en de Prins van Holſtein-Oldenburg, ruſſisch-keizerlijke Luitenant-Generaal en Krijgs-Gouverneur van Reval, woonden insgelijks het feest bij. 's Avonds was het hôtel van den Ambasſadeur prachtig en met veel ſmaak verlicht.

Van de armee in Finland zijn geene nadere berigten van aanbelang ingekomen.

PETERSBURG *den* 20 *Augustus.*

Onze hof-courant van heden behelst een bijvoegſel van 12 bladzijde met de krijgsverrigtingen onzer armee in Finland, van den 3den tot den 19den Julij j.l. (o. ſt.) ingeſloten. Den 28ſten Julij heeft de Generaal-Majoor *Jankowitsch* het corps van den Graaf *Cronstedt*, 3000 man ſterk, geſlagen en tot den terugtogt genoodzaakt. De bloedige ſlag duurde 8 uren. Ons verlies beſtond in 15 gekwetſten en 1 geſneuvelden Officier en in 300 gemeenen. Dewijl de Generaal *Klingſpörr* met met 10,000 man opgebroken was, retireerde zich de Luitenant-Generaal *Rajewskji* naar Alawo. Tegen Abo is door den vijand niets naders ondernomen.

Den 13den dezer is de Graaf *Moltke* van Koppenhagen albier aangekomen. Zoo men verneemt, brengt hij van zijnen Monarch de Elefants-orde aan Z. M. den Keizer.

DENEMARKEN.

KOPPENHAGEN *den* 30 *Augustus.*

Even als onlangs de Kamerheer *van Rosencrantz* en de Graaf *van Moltke*, is nu ook, zoo men verneemt, de Kamerheer *van Eyben*, tot eene buitengewone zending naar buitenslands benoemd. Hij zal, namelijk, van den kant onzes Monarchs, de Elefants-orde aan Z. Koninkl. Maj. van Holland overbrengen.

Eergister is door ons hof de rouw voor Z. M. den overleden Koning *Christiaan VII* aangenomen.

(*Hamburger Correspondent van den 3 en 6 Sept.*)

BIJ HET BUREAU DER KONINKLIJKE COURANT, *te Amſterdam.*

B IJ V O E G S E L.

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN MAANDAG, DEN 12 SEPTEMBER 1808, No. 222.

NB. Dit **BIJVOEGSEL** wordt alömme bij de Courant van heden *gratis* uitgegeven.

ZEE- RIVIER- SCHEEPS- EN WEDER-BERIGTEN.

Den 8 en 9den September, te Amſterdam niets gearriveerd.

Den 9den, in Texel binnengekomen *J. D. Smith*, de Vr. V. ſina, van Christiaanſand, en *Auke Jansz*, de 2 Jonkvrouwen, van Tonningen; uitgezeild *John Nelmis*, de Schepherdess, naar Baltimore; *J. H. Koster*, de 3 Gebroeders, naar Fahrſund, en *Jelte Pieterz*, de 2 Gebroeders, naar Tonningen. De wind Z. Z. W.

Den 10den, binnengekomen Kapitein *van Plume*, de franſche kaper le Revange, van den Briel; niets uitgezeild; de wind Zuidelijk.

Den 9den, in 't Vlie binnengekomen *Jacob Jans*, de Maria, van Mosſ; *Johannis Hanſen*, de jonge Hens, van Fahrſund; *Jan Vryland*, de Nephtunus, uit de Noordzee met 14 lasten haring en 2 lasten zouten visch: hier onder de Tjalken gister gemeld; uitgezeild *Johannes F. Uyen*, de jonge Dirkje, en *Simon K. Brokman*, de Vr. Catharina, beide naar Bergen; *Siegert Heines*, de goede Hoop, naar Fahrſund, en *Hendrik Sytſes*, de Vr. Anna, naar Frederikſtad; de wind Z. Z. O.

Den 8ſten, te Westerſchelling binnengekomen de hollandſche kaper de Strandjager, Kapitein *C. Rooſe*, zijnde dezelve heden morgen hier uitgezeild; de wind Z. Z. W.

Den 7 en 8ſten, te Helvoet niets gepasſeerd; de wind Z. W.

Den 7den, te Brielle niets gepasſeerd.

Den 8ſten, niets binnen; in zee gezeild *H. Borreman*, de 2 Vrienden, naar Friedrichſtad.

Te Londen gearriveerd de Kapiteins *Bradham*, Harriot, *Smith*, Grant, en *Agvew*, Crescent, van Surinamen; *Graham*, Fanny, en *Richardſon*, Grenada, van Demmerary, en *Thornton*, William, van de Berbice.

Door den deenſchen kaper-Kapitein *Juul* is den 16den Augustus, tusſchen Schagen en Flädſtrand genomen en den 18den dito te Aalburg opgebragt, het ſchip gevoerd door Kapitein *Dahm*, van St. Andero naar Memel.

PUBLIEKE FONDSEN.

Den 5den Augustus waren, op de beurs van Parys, de prijzen der publieke fondſen als volgt: 5 pCts. geconſ., jouisſ. van 22 Maart 1808, 0 fr. 0 c. *Idem*, jouisſ. van 22 Sept. 1808, 79 fr. 10 c. Aktien van de Franſche bank, interest doende met 1°. Julij, 1222 fr. 50 c. En den 6den Aug.: 5 pcts. geconſ., jouisſ. van 22 Maart 1808, 81 fr. 25 c. *Idem*, jouisſ. van 22 Sept. 1808, 78 fr. 25 c. Aktien van de franſche bank, interest doende met 1°. Julij, 1222 fr. 50 c.

De beursprijs van diverſche effecten was, op Zaturdag den 10den September 1808, te Amſterdam, als volgt:

HOLLAND.

Oude Obligatiën $2\frac{1}{2}$ pCt. 32 à 33	Nation. Losrenten $2\frac{1}{2}$ pCt. $34\frac{1}{4}$ à $34\frac{3}{4}$
Recepisſen Ge-	Dito dito . . . 3 — $39\frac{1}{2}$ à $39\frac{3}{4}$
forc. Neg. $179\frac{5}{6}$ $2\frac{1}{2}$ — $33\frac{1}{2}$ à 34	Dito dito $179\frac{5}{6}$ $3\frac{1}{2}$ — $44\frac{1}{4}$ à $45\frac{1}{4}$
Dito Vrijwillige	Dito dito 1801 $3\frac{1}{2}$ — $44\frac{1}{2}$ à $45\frac{1}{4}$
Negoc. 1797 5 — $64\frac{1}{4}$ à $64\frac{3}{4}$	Dito Domeinen 4 — $77\frac{1}{2}$ à $77\frac{3}{4}$
Dito Neg. 1804 $5\frac{1}{2}$ — 70 à $70\frac{1}{2}$	Dito dito 1802 5 — $64\frac{1}{2}$ à 65
Obligatiën Nego-	Gelder. en Brab.
ciatie 1807 . . 6 — $102\frac{1}{2}$ à $102\frac{3}{4}$	Schavergoeding 4 — 49 à 50
30 Jarige Renten	Bat. Resc. losb.
$178\frac{5}{6}$ . . . . . 5 — 79 à 80	na den Vrede 4 — $53\frac{1}{2}$ à $53\frac{3}{4}$
20 Jar. dito 1804 5 — 41 à $41\frac{1}{2}$	Certific. Negoc.
Nation. Schuldbr. $2\frac{1}{2}$ — $34\frac{3}{4}$	van 1808, . 7 — $90\frac{1}{2}$ à 91
Dito Schuldbr. . 3 — $39\frac{3}{4}$ à 40	Recepisſen dito 7 — $90\frac{1}{2}$ à 91

AMERIKA.

Bij *Willink en Staphorst*, ... 5 pCt. 100 à $100\frac{1}{4}$	Dito bij *Idem*, van 1 Julij 1791, $5\frac{1}{2}$ pCt. 76 à $76\frac{1}{2}$
AMERIKAANSCHE FONDSEN.	Bij *Idem*, van
Bij *Stadnitski*,	1 Nov. 1791, $4\frac{1}{2}$ — $64\frac{1}{2}$ à 65
van 1787, . 6 — 209 à 211	Bij *Idem*, van
Bij *van Staphorst*,	1 Junij 1792, $4\frac{1}{2}$ — $64\frac{1}{2}$ à 65
van 1789, . 6 — 201 à 204	Bij *Hope en Comp.*,
Bij *Crommelin* 6 — 130 à 131	C. S., . . . $5\frac{1}{2}$ — $107\frac{1}{4}$ à $107\frac{3}{4}$
Bij *van Staphorst*, van	Bij *van Staphorst*,
1 Jan. 1791, 6 — 86 à $86\frac{1}{2}$	C. S., . . . $5\frac{1}{2}$ — 103 à $103\frac{1}{2}$
Bij *Idem*, van	CERTIFIC. *van* ORIG. FONDSEN.
1 April 1791, $5\frac{1}{2}$ — $79\frac{1}{4}$ à $79\frac{3}{4}$	Bij *v. Staphorst* C. S. 3 — $63\frac{1}{2}$ à 64

DENEMARKEN.

Op de Kroon, bij	Op de Tollen, bij
Finman, . . . 4 pCt. 91 à 92	*Idem*, ... 4 pCt. 86 à 90
Op de Bank, bij	Aziatiſche Comp.,
Dull, ... 4 — 90 à 91	bij *Idem*, . . . 5 — 86 à 88

SPANJE.

Bij *d'Echenique*, $3\frac{1}{2}$ pCt. 46 à 48	Bij *Hope en Comp.*,
Bij *Hope en Comp.*,	1807, . . . $5\frac{1}{2}$ pCt. 73 à $73\frac{1}{2}$
1805, ... $5\frac{1}{2}$ — 80 à 81	

OOSTENRIJKSCH-KEIZERLIJKE.

Op de Weenerbank, bij	Dito, bij *Idem*, 4 pCt. $40\frac{3}{4}$ à 42
Gell en Comp., 5 pCt. 43 à 46	Certificaten bij
Dito, bij *Idem*, $4\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{1}{4}$ à $42\frac{1}{2}$	dito . . . . . . 5 — $36\frac{3}{4}$ à 37

RUSLAND, bij *Hope*	SAXEN, bij *Braunsberg*, ... 5 pCt. $103\frac{1}{2}$ à 104
en Comp., . . . 5 pCt. 88 à $88\frac{1}{4}$	FRANSCHE FONDSEN . . $78\frac{1}{4}$ à $78\frac{3}{4}$
PORTUGAL, bij	CERTIFICATEN van DITO, bij *Ketwich en Voombergh*, *van Halmaal*
dito, ... 5 — 96 à 97	*en Hagendoorn*, en *Willem Borski*, ... 5 pCt. $78\frac{1}{4}$ à $78\frac{1}{2}$
NAPELS, bij dito 6 — 90 à 91	
ZWEDEN, bij *Hogguer*	
en *Hasſelgreen*, 5 — $83\frac{1}{2}$ à $83\frac{3}{4}$	

MINISTERIE van FINANTIEN.

*** *De Minister van Finantien* brengt, door deze, ter kennisſe van het publiek, dat voortaan de *Certificaten*, ſpruitende uit de converſie der *Recepisſen*, voor de *geldleening van dertig millioenen guldens*, gearreſteerd den 30ſten Maart 1808, uitgegeven, niet verder met deszelfs naamteekening geſtempeld, maar ſedert den 1ſten Augustus ll., *uit naam en op last van hem Minister*, zullen geteekend worden door één der Heeren, Mr. *A. J. van Neck Caan*, en *W. F. Tinne*, die daartoe door hem ſpeciaal gequalificeerd.

Wordende de advertentie van den 7den dezer hier door gehouden voor vervallen.

Den 9den September 1808.

De Minister voornoemd,
G O G E L.

MINISTERIE van BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** *Het Stads-Doctoraat te Harderwyck*, op een jaarlijksch traktement van 400 gulden, door het vertrek van den tegenwoordigen Stads-Doctor, den Heer *R. A. S. Forſten*, vakant geworden zijnde, zoo worden die genen, welken de noodige bekwaamheid en genegenheid daartoe hebben, verzocht zich ten ſpoedigſten te willen adresſeeren ter Secretarije van gemelde ſtad, en wel vóór den 26ſten dezer loopende maand September. De brieven *franco*.

*** Alzoo de post van *Schoolonderwijzer* te Heukelum is komen te vaceeren, zoo worden, van wegen het Gemeente-Beſtuur derzelve plaats, alle de genen, welke tot den voornoemden post mogten genegen zijn, en ten minsten, tot den derden rang, als Schoolonderwijzer zijn geadmitteerd, als nog uitgenoodigd, om zich, vóór of op den 24ſten dezer maand September, met overlegging van de benoodigde, en bij de wet bepaalde bewijzen van algemeene toelating en goed gedrag, aan voornoemd beſtuur aantebieden; dienende tot een ieders narigt, dat daar bij ook gehooren de posten van Koster en Voorzanger, op de gewone jaarlijkſche traktementen en emolumenten, en voorts, dat aan den post van Schoolonderwijzer is geaccrocheerd, behalven vrije woning, een traktement van *f* 128: : 's jaars, terwijl dezelve bovendie wordt berekend, circa *f* 80:-:- aan emolumenten te kunnen rendeeren.

Heukelum, den 1ſten September 1808.

Ter ordonnantie van het Gemeente-Beſtuur,
G. J. DE GROOT, *Secretaris*.

*** Op order van *Zijne Majeſteit den Koning*, is bij Hoogstdezelfs Boekverkoopers, de *Gebroeders van Cleef*, door den Medicinæ Docter *R. J. van Maanen*, uit het fransch vertaald, en met aanmerkingen vermeerderd, gedrukt en aan hunne correspondenten verzonden: *verhandeling over de Croup*, (gewone ziekte van zeer jonge kinderen,) voorgelezen bij de claſsis der wis- en natuurkundige wetenſchappen van het inſtituut, door *J. C. Des-Esſartz*, te Parys, gr. 8vo. à 24 ſtuivers.

MINISTERIE van OORLOG.

*** *De Minister van Oorlog* brengt hiermede ter kennisſe van een ieder, dien zulks aangaat, dat de prijzen der onderſcheidene artikelen van ſubſistentien, aan de franſche en hollandſche troepen in dit koningrijk gedistribueerd wordende, de volgende *verhooging* en *vermindering* hebben ondergaan.

Leverantie van *W. van Ryn*, voor het geheele koningrijk, van den 1ſten Januarij tot en met den 31ſten Maart 1808.

1808.			
	VERHOOGING.		
Februarij	$\frac{7}{8}$	penning per ration	vleesch.
	$\frac{4}{5}$	. . . . .	haver.
Maart . .	$1\frac{3}{40}$	penning per ration	vleesch.
	$1\frac{1}{9}$	. . . . .	haver.
	VERMINDERING.		
Januarij . .	$6\frac{3}{43}$	penning per ration	brood.
	$\frac{11}{18}$	. . . . .	vleesch.
	$2\frac{1}{27}$	. . . . .	haver.
	$11\frac{1}{2}$	. . . . .	hooi.
	$5\frac{1}{14}$	. . . . .	ſtroo.
	$2\frac{1}{8}$	. . . . .	jenever.
Februarij . .	$6\frac{14}{43}$	penning per ration	brood.
	$10\frac{1}{4}$	. . . . .	hooi.
	$5\frac{4}{5}$	. . . . .	ſtroo.
	$2\frac{7}{18}$	. . . . .	jenever.
Maart . .	$6\frac{10}{43}$	penning per ration	brood.
	$9\frac{3}{5}$	. . . . .	hooi.
	$5\frac{17}{50}$	. . . . .	ſtroo.
	$2\frac{7}{18}$	. . . . .	jenever.

Amſterdam, den 5 September 1808.

De Minister voornoemd,
J. W. JANSSENS.

*** Ingevolge autoriſatie en onder nadere approbatie van Zijne Excellentie den Minister van Oorlog, zal den Kolonel *Donnat*, Directeur der directie van de Eems, en Aide-de-Camp van Zijne Majeſteit, publiek aan de minstdoende aanbeſteden:

Het doen van onderhoudsherſtellingen met 't verrigten der gewone zaken, voor den tijd van één jaar, aan de fortificatie- Metzel- Timmerwerken en militaire gebouwen der fortereſſe Delfzyl.

Waarvan de beſteding geſchieden zal, op Maandag den 26 September aanſtaande, des voormiddags om elf uren, in het voormalig Proviandhuis aldaar; kunnende het beſtek acht dagen te voren, ten huize van den Kastelein *Moleman*, in 't Heeren Logement, gelezen en nadere onderrigting en aanwijzing bij den aanwezenden Officier der artillerie en genie bekomen worden.

*** Ingevolge autoriſatie en onder nadere approbatie van Zijne Excellentie den Minister van Oorlog zal, door den Generaal-Majoor *A. Croiſet*, Directeur der Directie van het Noorden en der Schelde, of bij abſentie door den Kapitein der eerſte Klasſe bij den Staf van het Koninklijk corps artillerie en genie, *W. Lobry*, publiek aan den minsteiſchenden worden aanbeſteed:

Het zesjarig onderhoud van 's Rijks Fortificatien, Aarde- en Rijs-werken der Vestinge Brielle, en Kust-Batterij aan het Steenen Baken; beide in den lande van Voorne gelegen. Aanvang nemende met primo September 1808, of den dag van approbatie, en expireerende ultimo September 1814.

Deze beſteding zal geſchieden, op Woensdag den 28ſten September 1808, in het groot Logement en Koffijhuis van *J. de Haan*, in het Zuid-einde te Brielle, des voormiddags ten elf uren; zullende de Conditien acht dagen te voren in het voorſz. Logement, alsmede te Hellevoetſluis, bij de Wed. *Kramer*, in het Logement Brielle, te Werkendam in 's Lands Welvaren; en te Hardinxveld, in de drie Snoeken, voor een ieder te lezen liggen; kunnende intusſchen nadere informatien worden verkregen bij den Kapitein der artillerie en genie voornoemd.

Die hier in gading hebben, komen ten dage, plaatfe en ure voorfz., en doen hun voordeel.

MINISTERIE van JUSTITIE en POLITIE.

*** Conform appointement van Schepenen, uitmakende de civiele regtbank van Halfteren, in dato 6 September 1808, geobtineerd bij den ondergeteekende als Procureur van de WelEd. Geftrenge Heeren *S. H. Stouters* en Mr. *J. Deernik*, als bij deliberatie van het Gemeente-Beftuur van Halfteren aangeftelde Curators in den in commisfie geftelden boedel van *Marynus van As*, in dato den 30ften Mei 1808, worden voor de eerfte maal gedagvaard, alle en een eigelijk, Crediteuren en Schuldeisfchers van gemelde boedel, om te compareren of Procureur gemagtigde te zenden ten rolle van gemelde civiele regtbank, op Dingsdag den 4den October 1808, des voormiddags ten 10 uren precies, ten einde hunne pretentien behoorlijk geverifieerd ter feeretarie-athier over te brengen, dunkt het hun goed, preferentie ter rolle te fustineeren, en te procedeeren als in cas van preferentie gebruikelijk is: ullende tegens de noncomparanten worden verleend verftek, en voor het profijt van dien, aan dezelve geinponeerd een eeuwig *Silentium*.

Halfteren, den 11den September 1808. WILLEM VAN DORT Wz. *Procureur.*

*** Alle de genen, die iets te vorderen hebben van, of verfchuldigd zijn aan den infolventen boedel van *Hendrika Kemper*, wonende te Gorinchem, worden bij deze al nog gefommeerd daarvan, uiterlijk vóór den 19den November aanftaande, opgave of betaling te doen, ter Secretarie der gemelde ftad; zullende op Zaturdag den 26ften daaraanvolgende, ten raadhuize aldaar, van den voorfchreve boedel rekening gedaan, en alsdan tevens verbaal van preferentie en concurrentie gehouden worden.

*** Alle de genen, die iets te pretendeeren hebben, verfchuldigd zijn, of eenige goederen, gelden ofte iets anders onder zich mogten hebben, betreffende den boedel en nalatenfchap van wijlen *Christoph Rontishoufer*, op den 31ften Julij 1808, binnen de ftad Gouda overleden, gelieven daar van opgave en aangifte te doen, vóór of op den laatften September dezes jaars, aan de in gemelden boedel bij appointement van Heeren Schepenen der ftad Gouda, in dato den 31 Auguftus ll., aangeftelde Sequesters *J. L. Hefs* en *Jan de Bruyn*, te Gouda, voornoemd.

JUDICATURE over de Middelen te Water en te Lande.

*** Van wegen het *Officie Fiskaal* der Convooijen en Licenten, te Amfterdam, zijn, tegens Vrijdag den 16den September 1808, op den middag, ten 12 uren precies, voor den Commisfaris-Generaal des Konings tot de zaken der Convooijen en Licenten, te Amfterdam, *voor de tweede reize*, gedagvaard alle de genen, die zouden willen pretendeeren eenig regt of aktie te hebben, aan of tot

I. Zoodanige negen-en-dertig zakken met tabaksbladen, (waarvan één gemerkt IHK, Harlingen 1806, eene gemerkt HW, en één gemerkt WH, aan elkander vast, de overigen ongemerkt,) als door 's Lands Recherche op Vlieland, op den 6den Maart 1808, zijn geligt en aangehouden uit de Poftfchuit, varende van Vlieland op Terfchelling, ofte derzelver provenu.

II. Zes oxhoofden en een ankers vatje jenever, gemerkt H, welke geladen zijn geweest op drie karren, befpannen met drie paarden, en door 's Lands Recherche, in den avond van den 12den Julij 1808, boven het dorp Leusden, zijn aangehouden, mitsgaders tot dezelve karren en paarden.

III. Zoodanige vier kistjes met indigo, gemerk R, n°. 2, 3, 4 en 7, als door 's Lands Recherche op Texel, op den 23ften Julij 1808, zijn gevonden in, en aangehaald uit het fchip, genaamd *de Goede Hoop*, gevoerd bij Schipper *Hinrich Weffels*, mitsgaders het fchip *de Goede Hoop* zelve.

IV. Zoodanige negen- en tachtig ftaven en drie ftukken ijzer, als op den 23ften Julij 1808, door 's Lands Recherche op Vlieland zijn geligt en aangehouden uit de Vischaak van *Klaas Klap*.

V. Zoodanige vijftien kisten met hammen, gemerkt met een driehoek, n°. 1 tot 15 incluis, als door 's Lands Commiefen, te Amfterdam, op den 16den Auguftus 1808, zijn geligt en aangehouden uit het fchip van Schipper *J. G. Klaht*, gedestineerd naar Dramman.

VI. Zoodanige twee kisten met droogtijen, gemerkt met een' dubbelden driehoek, door elkander, n°. 10 en 11, als door 's Lands Commiefen, te Amfterdam, op den 22ften Auguftus 1808, zijn geligt en aangehouden uit het fchip van Schipper *R. Varkenvifser*, gedestineerd naar Tonningen.

*** Van wegen het *Officie Fiskaal* te Rotterdam, zijn voor den Commisfaris-Generaal van *Zijne Majeftelt den Koning*, voor de zaken der Convooijen en Licenten, in het departement Rotterdam, gedagvaard, tegen Vrijdag den 16den September 1808, *voor de vierde reize*, *ex fuperabundanti*, alle de genen, die zouden kunnen komen ten befchulde, van 18 pakjes, gemerkt D, in een vierkant ftaande ruit, n°. 1 à 18; 30 pakjes in zwart of gezwart linnen, D, n°. 1 a 30; 23 pakjes in graauw linnen, D, n°. 31 à 53; nog 12 pakjes, A, n°. 25 à 34, 39, 40; 9 dito pakjes, C n°. 1 a 9; 7 pakjes in zwart gewast linnen, los gepakt, B, n°. 1 à 7, waar onder één niet gemerkt noch genommerd, en één niet genommerd; doch presumtief uit de emballage en pakking, hier toe behoorende, en de nommers loopende van 1 tot 7; 4 pakjes, M, n°. 1 à 4; 4 dito, W, n°. 17 à 20; 4 dito, in papier, I, n°. 3 à 6; 3 dito, f T, n°. 3 à 5; 3 dito, gem. met een driehoek, n°. 9, 12, 14; 2 dito, X, n°. 4 en 5; een dito, K n°. 3 en 4, en alzoo te zamen 120 pakjes, op den 9den Auguftus 1808, tuschen den Briel en het fteene Baken, uit een visfchokker, genaamd *de Bruinvis*, gevoerd door Schipper *Alexander Kortenbout*, aangehaald.

Van een pak of baaltje, gemerkt A, n°. 3, inhoudende een ceroentje cortex china havana foort, wegende bruto 52 ℔; zeven dito, allen gemerkt A G, wegende bruto 56 ℔, 54 ℔, 52 ℔, 58 ℔, 54 ℔, 52 ℔, en 48 ℔; nog één pak of baaltje, als de vorige, gemerkt A, n°. 8, wegende bruto 42 ℔; een dito, A n°. 12, wegende 50 ℔; een ceroentje cortex china havana foort, niet geëmballeert, zoo veel zigtbaar, gemerkt C o 1 en daar onder M. 9, wegende bruto 52 ℔; een dito ceroentje, niet geëmballeerd, zoo veel zigtbaar, gemerkt C 74 en daar onder M 13, wegende bruto 54 ℔; een zak, niet gemerkt, inhoudende bruto 9 ℔ manilla indigo, en voorts nog 3 pakken of ceroentjes, zoo veel zigtbaar, gemerkt A G, een dito E G, een dito A n°. 13, en nog een dito A 4, den 23ften Julij 1808, te Zandvoort, uit de visfchuit van den Commies *Jacob Kray*, n°. 13, aangehaald, en van drie vatjes, ter grootte van een half aam, gemerkt R, n°. 1, R, n°. 2, R, n°. 3, des avonds van den 4den Auguftus 1808, op het ftrand te Katwyk, aangehaald.

*** *De Advocaat-Fiskaal des Konings over de middelen te lande, in het departement Utrecht*, brengt, bij deze, ter kennis van elk, wien zulks zoude mogen aangaan:

Dat, op den 16den Junij des jaars 1808, te Amersfoort is aangehouden een kistje, gemerkt B. W., inhoudende de hoeveelheid van tien kannen likeuren, en beftemd naar de ftad Leipzig, zonder bijvoeging van een confent-biljet.

En vermits het onzeker is aan wien het gezegd kistje toebehoord, zoo wordt elk, die mogt vermeenen op hetzelve eenig regt of aanfpraak te hebben, opgeroepen, om zich binnen drie weken na de dagteekening dezes bekend te maken, op poene ten fine en effecte, als bij het 59fte artikel van het reglement op de manier van procedeeren bij de invordering der middelen te lande, in dato den 17den Januarij 1806, is geftatueerd.

Utrecht, den 9den September 1808. P. J. DE BYE.

VERKOOP van AANGEHOUDENE GOEDEREN.

*** Ten overftaan van den Commisfaris-Generaal van *Zijne Majeftelt den Koning*, voor de zaken van de Convooijen en Licenten, in het departement Amfterdam, zal de Vendumeester in het voorfz. departement, op Woensdag den 14den September 1808, des voormiddag ten 10 uren, in de brakke-grond, in d. Nes, te Amfterdam, publiek, voetftoots, aan den meestbiedenden, *ad opus jus habentium*, verkoopen:

Eene partij van 168 vaten } koffij.
135 balen }
113 balen piement.
58 ceroenen china.
8 kisten dito.
4 dito cardamom.
18 dito gum olibanum.
En eene partij roodhout.

Gelost uit de te Eckwarde geftopte fchepen *Wilhelmina*, Schipper *Hendrik Loots*, *de Vrouw Gezina*, Schipper *B. de Boer*, *die Zwey Gebröder*, Schipper *Lahr Muller* en *de twee Gebroeders*, Schipper *B. H. Rieken*.

Bovengenoemde goederen zijn liggende op het Pakhuis *de Druif*, n°. 5, op het Varkens-eiland, en aldaar twee dagen vóór den verkoopdag te zien. De notitien zullen bij tijds te bekomen zijn bij den Vendumeester voornoemd en bij den Boekverkooper *J. W. Smit*, op den Fluweelen Burgwal, bij de Halfteeg; terwijl de veil-conditien op het Secretarie der Convooijen en Licenten voor een ieder zullen ter lezing liggen.

DIRECTIE van den WATERSTAAT.

*** *De Volmagten van Scharmer-Zylvest* gedenken, op Maandag den 19den September 1808, 's morgens ten 10 uren, ten huize van den Kastelein *O. Heikens*, te Groningen, aan de minstaannemende uittebefteden, het leveren der materialen en 't bewerken van dien van een nieuwe Klapbrug over het Damfterdiep bij Windeweer voor de oude Muider-Til, in een masfa, waarvan de beftekken ten huize bovenvermeld, als mede te Windeweer ter lezing liggen.

*** *De Baljuws benevens de Gemeente-Befturen van Tietjerkfteradeel, Achtcarfpelen en Smalingerland*, convoceeren door deze de ingezetenen en belanghebbende der vaarten en vallaten in de Rottevalle, tegens Donderdag den 22ften September 1808, 's voormiddags ten 11 uren, in de dorpshek van de Rottevalle, ten einde te delibereeren over gedachte vaarten en vallaten; alsmede om alsdan overtegaan tot ftemminge van Gecommitteerden, op dat omtrent de gedachte vaarten en vallaten worde gehandelt, zoo als verftaan zal worden te behooren.

Bergum, den 7den September 1808. *Ter ordonnantie van Baljuw's en Gemeentsbefturen voornoemd*, P. M. B. BRAUNIUS.

DIRECTIE der WETENSCHAPPEN en KUNSTEN.

*** *De Directeur-Generaal der Wetenfchappen en Kunften* brengt, hier mede, ter kennisfe van het publiek, dat, op aanftaanden Donderdag den 15den September, de openbare ten-toonftelling der voortbrengzelen van Nationale Kunst een aanvang zal nemen, en dagelijks, de Zon- en Feestdagen uitgenomen, zal voortduren tot den laatften October, desmorgens van 11 tot 1 uur, op het Koninklijk Paleis, te Amfterdam; zullende echter de toegang tot dezelve aan beoefenaren der fchoone kunsten, ook in de overige uren vergund worden. Dat Zijne Majeftelt, ten einde aan deze exhibitie meerder luister bijtezetten, heeft goedgevonden, de meester ftukken der vlaamfche fchool, de fchilderijen tot de vaderlandfche gefchiedenis betrekkelijk, en de afbeeldingen van groote en vermaarde Nederlanders, welke het koninklijk Museum, nog onlangs door Zijne Majeftelt zoo grootelijks vermeerderd, bevat, mitsgaders eenige voorname ftukken van andere openbare ftichtingen, insgelijks ter algemeene beschouwing op dezelfde plaatfe te doen bijeenbrengen. Dat eindelijk, tot op Woensdag aanftaande, den 14den dezer, alle inlandfche kunstproducten, 't zij in het vak der teken- en fchilderkunst, 't zij in dat der graveer- of beeldhouwkunde, plans en modellen van bouwkunde, enz., welke men tot de openbare ten-toonftelling zoude begeeren intezenden, op het Koninklijk Paleis, te Amfterdam, zullen worden ontvangen, zoo wel als alle de ftukken, tot het concours naar de bekende koninklijke prijzen beftemd.

Den Haag, den 10den September 1808. *De Directeur-Generaal voornoemd*, J. MEERMAN.

THESAURIE DER STAD AMSTERDAM.

*** *De Thefaurier dezer Stad*, als daartoe door den Heer Burgemeester geautorifeerd, zal, op Dingsdag den 13den September 1808, des middags ten 12 uren, ter Thefaurie, aan den meestbiedenden doen verkoopen, de afbraak van het Waag-gebouw, op den Dam, waar van de condities dagelijks, van 's morgens 10 tot 1 uur, te zien zijn ter Thefaurie voornoemd; terwijl nadere informatie, dienaangaande, te bekomen is bij den Directeur der ftads gebouwen, *A. van der Hart*.

*** *De Geregtigden tot de Collatie van het Heere Godfrieds Leen, of St. Jans Præbende, te Ried, en het Heere Gerryts Leen, te Burgwert*, worden door deze opgeroepen, om op Woensdag den 21ften September 1808, 's morgens ten 11 uren precies, te compareeren op het Landshuis binnen Leeuwarden, voor den Heer Asfesfor *H. van Sminia*, als door den Heere Land-Drost in Vriesland benoemde Commisfaris, ten einde alsdan te procedeeren tot ftemminge en begevinge van gedachte Leenen, door het Candidaatschap van *Arend Mensma van Willes*, vacant geworden.

*** *De Vroedvrouws-plaats*, te Nederhorst (den Berg,) op een traktement van *f* 125:: 10 vacant zijnde, kunnen, die daartoe de vereischte bekwaamheid hebben, en van goede getuigenisfen zijn voorzien, zich adresfeeren aan den Secretaris *J. Schottelink*, aldaar.

*** De conditie, waarop het plaatfelijk beftuur te Groot Lith voornemens is den 13den September 1808, voormiddags ten 10 uren, voor den tijd van 3 jaren, aantebefteden het collecteeren van de inkomften en lasten dier gemeente, ligt aldaar op het secretarie ter lezing.

*** *De Directeur der Koninklijke Courant*, in aanmerking genomen hebbende de veelvuldige klagten wegens de prijzen, waarvoor dezelve Courant door fommige uitgevers en omloopers wordt verkocht, adverteert hiermede aan alle belanghebbenden, dat de prijs van dezelve Courant is van 1½ ftuiver per nummer voor particulieren; blijvende de prijs voor de uitgevers op denzelfden voet. *De Directeur voornoemd*, J. D. MEYER.

BIJ HET BUREAU DER KONINKLIJKE COURANT, te *Amfterdam*.